

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

Број 76

12 април 2019, петок

година LXXV

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk



СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1042. Решение на Уставниот суд на Република Северна Македонија У.бр.129/2018 од 27 февруари 2019 година.....	2	1044. Одлука за изменување и дополнување на Одлуките за формирање на општинските изборни комисии	9
1043. Издвоено мислење на Уставниот суд на Република Северна Македонија	4	1045. Одлука од Агенција за електронски комуникации	11
		Огласен дел	1-84

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

1042.

Уставниот суд на Република Северна Македонија, врз основа на член 110 од Уставот на Република Северна Македонија, член 28 алинеја 2 и член 71 од Деловникот на Уставниот суд на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992), на седницата одржана на 27 февруари 2019 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. СЕ ОТФРЛА иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на член 11 став 2 во делот: „на денот на влегувањето во сила на овој закон“ од Законот за денационализација („Службен весник на Република Македонија“ број 20/1998, 31/2000, 42/2003, 44/2007, 72/2010, 171/2010, 55/2013, 33/2015 и 104/2015).

2. Комисијата за следење на постапките во врска со процесот за денационализација, до Уставниот суд на Република Македонија поднесе иницијатива за оценување на уставноста на одредбата од Законот означена во точката 1 на ова решение.

Според подносителот на иницијативата, оспорената одредба била неминовно поврзана со претходно важечката одредба од член 11 став 1 од Законот за денационализација, која гласи: „Право да поднесе барање за денационализација има поранешниот сопственик, односно лицата кои се негови наследници на денот на влегување во сила на овој закон, според прописите за наследување (барател).“, а истата со Одлука на Уставниот суд У.бр.120/98 од 10.03.1999 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 18/1999) во делот: „на денот на влегување во сила на овој закон“, била укината. Согласно цитираната одлука: „... на овој начин се исклучува правото на наследниците што таквото својство го добиле по влегувањето во сила на Законот, без оглед на тоа што рокот за поднесување на барањето за враќање на имотот односно плаќање на надоместот е утврден на три односно на пет години, со што се повредува правото на наследување, поради што Судот оцени дека оваа одредба не е во согласност со член 30 став 1 од Уставот.“

Во иницијативата се наведува дека во врска со погоре истакнатото, одредбата од ставот 2 на членот 11 на Законот за денационализација требало да продолжи да ја следи судбината на укинатиот дел од ставот 1 од одредбата, со цел заштита на законитоста и уставноста. Имено, со укинувањето на делот од спорната одредба јасна и недвосмислена била интенцијата на Судот да ги

стави во еднаква положба барателите, откако утврдил дека условот врзан за временски определен настан истите ги ставал во нерамноправна положба односно својство на баратели да им се признае единствено на оние наследници кои таквиот статус го имале само во моментот на влегување во сила на Законот. Во таа смисла Судот правилно ценел дека оној кој ќе биде прогласен за наследник и по влегување во сила на Законот требало да ги има истите права како и останатите наследници.

Меѓутоа, вториот услов кој Законот го предвидел во ставот 2 на членот 11, а се однесува на државјанството на барателот, останал во сила. На тој начин само делумно се постигнал ефектот во остварувањето на заштитата на уставноста на законските одредби во однос на еднаквата положба на барателите затоа што повторно оние лица кои не се стекнале со статус на државјанство до денот на влегувањето во сила на овој закон немале право да се јават како подносител на барањето за денационализација.

Спорната одредба: „Барател во смисла на ставот 1 на овој член е лице кое на денот на влегувањето во сила на овој закон е државјанин на Република Македонија“, според подносителот на иницијативата, не била уставна и законита поради што тој смета дека треба да се поништи во делот: „на денот на влегувањето во сила на овој закон“. Дури тогаш, според подносителот, со Законот за денационализација би била вистински исполнета целта, во смисла на враќање на одземен имот на барателите (поранешен сопственик или наследник на поранешен сопственик), без притоа да се навлегувало во селекција на наследниците поврзана со моментот на стекнување на својствата наследник и државјанин како неопходни за остварување на законски признато право.

Целта на Законот за денационализација била имотот (или соодветен надомест за него) да биде вратен на лицата од кои бил одземен. Во прв ред, овој закон ја поставувал заштитата на сопственоста и намерата имотот да се најде повторно во рацете на лицата од кои бил одземен, односно на нивните потомци. Во самата постапка за денационализација барателот дополнително требало да ја докаже својата сопственост на имотот и нејзиното одземање. Оспорената одредба станувала конфузна и во крајна линија небулозна во моментот кога еден барател-наследник на поранешен сопственик кој поседува докази за сопственост на одземениот имот не можел да поднесе барање за денационализација, само затоа што во моментот на влегување во сила на овој закон самиот тој (наследникот) немал документ за државјанство. На ваков начин се оштетувале голем број на лица кои биле во постапка на добивање на државјанството или од кои било други причини не ус-

пеале да се здобијат со државјанство точно до прецизно дефинираниот момент – влегување во сила на Законот за денационализација, а истите тој статус успеале да го стекнат подоцна, но веќе биле отфрлени нивните барања за денационализација од надлежниот орган.

Несомнено, според подносителот на иницијативата, најголемиот проблем лежел во практичната примена на членот, во ситуација кога на наследникот му било признато право на денационализација од надлежен орган, а истиот не можел да поднесе барање за денационализација од причина што лично не ги исполнувал условите предвидени во Законот кои се однесуваат за оставителот. Поточно, барателот бил наследник на правото на денационализација, а правото го стекнал оригинално претходниот сопственик кој кумулативно ги имал исполнето двата услови: да биде претходен сопственик на земјиште и да биде државјанин на Република Македонија.

Со ваквата условеност на барателот, се оневозможувало остварувањето на правото на сопственост и правото на наследување загарантирани со членот 30 од Уставот на Република Македонија.

Конечно, со ваквата одредба се оставала празнина во правниот поредок на начин што правосилно решение од надлежен орган со кое се признава право на денационализација станувало неприменливо.

Поради наведеното се предлага Уставниот суд да поведе постапка за оценка на уставноста и законитоста на член 11 став 2 од Законот за денационализација и да ја поништи одредбата во делот: „на денот на влегувањето во сила на овој закон“ како несогласен со Уставот и законите.

3. Судот на седницата утврди дека според член 11 став 2 од Законот за денационализација, барател во смисла на ставот 1 на овој член е лице кое на денот на влегувањето во сила на овој закон е државјанин на Република Македонија.

4. Според член 110 алинеја 1 од Уставот на Република Македонија, Уставниот суд одлучува за согласноста на законите со Уставот.

Според член 28 алинеја 2 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија, Уставниот суд ќе ја отфрли иницијативата ако за истата работа веќе одлучувал, а нема основи за поинакво одлучување.

За уставноста на законското решение според кое право да поднесе барање за денационализација има само лицето кое на денот на влегување во сила на Законот за денационализација е државјанин на Република Македонија (член 11 став 2 од Законот), Уставниот суд веќе расправал и одлучувал.

Притоа, со Решение У.бр.35/2002 од 10.04.2002 година, Судот оценил дека со одредбите на член 11 став 2 во делот: „на денот на влегување во сила на овој за-

кон“ и член 47 став 3 точка 2 во делот: „стекнато до денот на влегување во сила на овој закон“ од Законот за денационализација ("Службен весник на Република Македонија" бр.20/1998 и 31/2000) не се повредуваат одредбите на Уставот, поради што не го поставил прашањето за нивната согласност со Уставот.

Во ова решение Судот оценил:

„Со Законот за денационализација се определуваат условите и постапката за враќање на имотот и видот, условите и постапката за давање надомест за имот одземен во корист на државата.

Правата на барателот за денационализација и неговото место и улога во постапката за денационализација се конкретно утврдени со одредбите на Законот за денационализација, а особено со членовите 5, 11, 11-а, 45 до 63 од Законот и членот 39 од Законот за изменување и дополнување на Законот за денационализација.

Во конкретниот случај не е спорно дека барател на денационализација може да биде лице кое е државјанин на Република Македонија, меѓутоа спорно е дали тоа лице за да може да ги остварува правата што произлегуваат од Законот за денационализација, државјанството требало да го стекне на денот односно до денот на влегувањето во сила на законот (7 мај 1998 година).

Тргувајќи од анализата на содржината на наведените уставни и законски одредби јасно произлегува дека со донесувањето на Законот за денационализација, државата всушност ја исполни својата уставна обврска за признавање на правото на сопственост на поранешните сопственици и дека предмет на денационализација е имотот (кој се враќа, односно за кој се дава надомест) одземен по 2 август 1944 година, врз основите утврдени со членот 1-а од Законот. Притоа, јасно е определено дека барател за денационализација може да биде поранешниот сопственик односно лицата кои се негови наследници според прописите за наследување и дека тоа лице треба да е државјанин на Република Македонија. Определбата на законодавецот, таквото лице државјанството да го стекнало на денот, односно до денот на влегување во сила на овој закон е негово право и со него не се нарушуваат темелните вредности на уставниот поредок и еднаквата положба на граѓаните пред Уставот и законите, ниту се ограничува правото на сопственост и наследување. Таквата определба на законодавецот под еднакви услови се однесува на сите граѓани што се наоѓаат во иста положба. Покрај тоа, смислата на оспорената одредба има и процедурален карактер и има за цел да го уреди прашањето кој може да биде барател во покренување на постапката за денационализација, а не да го востановува или исклучува правото на сопственост и правото на наследување кое се остварува според прописите за наследување, па според тоа и правото на денационализација кое се остварува во постапката за денационализација.

Врз основа на наведеното, според мислењето на Судот, со одредбите на член 11 став 2 и член 47 став 3 точка 2 во оспорените делови од Законот за денационализација не се повредуваат одредбите на Уставот, поради што не го постави прашањето за нивната согласност со Уставот. “

Дополнително, Уставниот суд уште во три наврати го разгледувал прашањето за уставноста на законското решение според кое право да поднесе барање за денационализација има само лицето кое на денот на влегување во сила на Законот за денационализација е државјанин на Република Македонија, но во сите три случаи (Решенија: У.бр. 130/2002 од 04.12.2002 година, У. Бр. 228/2008 од 22.04.2009 година и У.бр. 71/2013 од 04.12.2013 година) оценил дека нема основи за поинакво одлучување од одлученото во предметот У.бр. 35/2002, поради што ги отфрлил иницијативите согласно член 28 алинеја 2 од Деловникот на Уставниот суд.

Со сега доставената иницијатива повторно се бара од Уставниот суд да ја оцени уставноста на член 11 став 2 во делот: „на денот на влегувањето во сила на овој закон“ од Законот за денационализација, во суштина од истите причини како во предметот У.бр.35/2002, за кои Судот се произнел со своето решение, претходно цитирано, во кое утврдил дека не може да се постави прашањето за согласноста на оспореното законско решение со одредбите на Уставот.

Со оглед дека за оспореното прашање Судот веќе одлучил дека не може да се постави прашањето за согласноста на истото со одредбите на Уставот, а не постојат основи за поинакво одлучување, Судот оцени дека се исполнети условите од член 28 алинеја 2 од Деловникот на Уставниот суд, за отфрлање на иницијативата.

Во ситуација кога за оспореното законско решение Уставниот суд оценил дека е во согласност со Уставот, произлегува дека сега доставеното барање во иницијативата за тоа баратели на правото за денационализација да можат да бидат сите државјани на Република Македонија, без оглед на моментот на стекнување на државјанството, а не само лице кое на денот на влегување во сила на Законот е државјанин на Република Македонија, што е законско решение кое се применува веќе 20 години, всушност претставува барање за поинакво уредување на прашањето за денационализација, различно од постојното уредување во Законот, што е прашање од надлежност на законодавецот, а не на Уставниот суд, кој единствено ја цени согласноста на законските одредби со Уставот, а не креира норми и не уредува односи.

5. Имајќи го предвид наведеното, Судот одлучи како во точката 1 од ова решение.

6. Ова решение Судот го донесе со мнозинство гласови, во состав од претседателот на Судот, Никола Ивановски и судиите: Насер Ајдари, Елена Гошева, Јован Јосифовски, д-р Осман Кадриу, д-р Дарко Костадиновски, Вангелина Маркудова, Сали Мурати и Владимир Стојаноски.

У.бр.129/2018
27 февруари 2019 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Северна Македонија,
Никола Ивановски, с.р.

1043.

Врз основа на член 25 став 6 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992), по моето гласање против Решението У.бр.129/2018 година, донесено на ден 27.02.2019 година, за не поведување на постапка за оценување на уставноста на член 11 став 2 во делот: „на денот на влегувањето во сила на овој закон“ од Законот за денационализација („Службен весник на Република Македонија“ број 20/1998, 31/2000, 42/2003, 44/2007, 72/2010, 171/2010, 55/2013, 33/2015 и 104/2015) го издвојувам и писмено го објаснувам следното

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ

Уставниот суд на Република Македонија постапувајќи по иницијативата на подносителот Комисијата за следење на постапките во врска со процесот за денационализација, за поведување на постапка за оценување на уставност на член 11 став 2 во делот: „на денот на влегувањето во сила на овој закон“ од Законот за денационализација („Службен весник на Република Македонија“ број 20/1998, 31/2000, 42/2003, 44/2007, 72/2010, 171/2010, 55/2013, 33/2015 и 104/2015) со мнозинство гласови донесе Решение за не поведување на постапка за уставноста на оспорената одредба од Законот, и ја отфрли иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на членот 11 став 2 од Законот означен во точката 1 од ова решение, бидејќи оцени дека таа одредба по сите основи е во согласност со Уставот.

Изразувајќи несогласност со таквото Решение гласав против и го издвојувам своето мислење, затоа што сметам дека оспорената одредба од членот 11 став 2 од Законот не е во согласност со Уставот, поради што требаше да се поведе постапка за оценување на нејзината уставност и врз основа на изведување на правно издржани аргументи да се донесе правилна одлука.

Моето спротивно мислење го темелам на ставот дека Решението на Судот е во спротивност со член 8 став 1 алинеи 3, 6 и 11 (владеење на правото како темелна вредност на уставниот поредок, правна заштита на сопственоста и почитување на општо прифатените норми на меѓународното право), член 9, член 29, член 30, член 31, член 50 и членот 51 од Уставот на Република Македонија.

Во ова решение Судот оценил: „Определбата на законодавецот, таквото лице државјанството да го стекнало на денот, односно до денот на влегување во сила на овој закон е негово право и со него не се нарушуваат темелните вредности на уставниот поредок и еднаквата положба на граѓаните пред Уставот и законите, ниту се ограничува правото на сопственост и наследување. Таквата определба на законодавецот под еднакви услови се однесува на сите граѓани што се наоѓаат во иста положба...“

Оспорената одредба е неминовно поврзана со претходно важечката одредба од член 11 став 1 од Законот за денационализација, која гласи: „Право да поднесе барање за денационализација има поранешниот сопственик, односно лицата кои се негови наследници на денот на влегување во сила на овој закон, според прописите за наследување (барател)“, а истата со Одлука на Уставниот суд У.бр.120/98 од 10.03.1999 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/1999) во делот: „на денот на влегување во сила на овој закон“, била укината. Согласно цитираната одлука: „... на овој начин се исклучува правото на наследниците што таквото својство го добиле по влегувањето во сила на Законот, без оглед на тоа што рокот за поднесување на барањето за враќање на имотот односно плаќање на надоместок е утврден на три односно на пет години, со што се повредува правото на наследување, поради што Судот оцени дека оваа одредба не е во согласност со член 30 став 1 од Уставот.“

Според мене, Уставниот суд во својата анализа во оваа одлука веќе уочил против уставност на членот 11 во ставовите 1 и 2, но за жал имал селективен пристап при одлучување за поведување односно за укинување на дел од одредбите во ставот 1 т.е. се укина „на денот на влегување во сила на овој закон“ а со укинувањето на наведени одредби од ставот 1, без уставна подлога остана ставот 2 од истиот член кој гласи „Барател во смисла на ставот 2 на овој член „е лице кое на денот на влегувањето во сила на овој закон“ е државјанин на Република Македонија“. Сметам дека Судот и во тој предмет и во овој предмет поради истите аргументи и факти требал односно сега требаше да поведе постапка за укинување во целост или во дел од ставот 2 од членот 11 поточно зборовите „е лице кое на денот на влегувањето во сила на овој закон“ која одредба е против уставна.

Одредбата од ставот 2 на членот 11 на Законот за денационализација требало да продолжи да ја следи судбината на укинатиот дел од ставот 1 од одредбата, со цел заштита на законитоста и уставноста. Имено, со укинувањето на делот од спорната одредба јасна и недвосмислена била интенцијата на Судот да ги стави во еднаква положба барателите, откако утврдил дека условот врзан за временски определен настан истите ги ставал во нерамноправна положба односно својство на барател да им се признае единствено на оние наследници/државјани кои таквиот статус го имале само во моментот на влегување во сила на Законот. Во таа смисла Судот правилно ценел дека оној кој ќе биде прогласен за наследник и по влегување во сила на Законот требало да ги има истите права како и останатите наследници. Судот треба истите аргументи да ги користи и за ставот 2 од членот 11 и по влегување во сила на Законот барателот да не е само државјанин на Република Македонија и со тоа и другите подносителите требало да ги имаат истите права како и останатите баратели во предвидените законски рокови за да бидат како подносителите на барање за денационализација.

Наведениот член е во спротивност со целта на донесување на овој закон. Наведениот став е спротивна на целата суштина и карактер на граѓанскиот Устав и меѓународни норми и стандарди. Тие гарантираат основни слободи и права на човекот и граѓанинот признати во меѓународното право утврдени со Уставот, правната заштита на сопственост и почитување на општо прифатените норми на меѓународното право како едни од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија. На овие основи, како една од основните права на човекот и граѓанинот е ПРАВОТО НА СОПСТВЕНОСТ. Содржината на правото на сопственост и неговата гаранција претпоставува приватна сопственост и е јасно поставена со член 30 од Уставот. Новиот уставен поредок и Уставот во целина почива и се изградува врз основа на приватната сопственост. Токму ова го предвидува Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија, кој налага нејзино трансформирање. Членот 7 алинеја 5 од Уставниот закон предвидува донесување на закон за трансформација на општествената сопственост. Во тој контекст Законот за денационализација (и други закони за трансформација) јас го сфаќам како дел од законите за трансформација односно приватизација на општествената сопственост, заштитивајќи ги директно или индиректно правото на поранешните сопственици. Врз основа на наведеното сметам дека државата имала обврска без додатни услови кои не постоеле за време на одземањето на имотите ДА ГО ВРАТИ ОДНОСНО НАДОМЕНИ СВЕУКУПНИОТ ИМОТ што е одземен без согласност на поранешните сопственици и на нив-

ните наследници и кој по разни основи постанал државна односно општествена сопственост без поставување на додатен услов т.е. условот за државјанство како што се предвидува во членот 11 став 2 од овој Закон. Бидејќи од Уставот и неговиот дух произлегува политички-етички и цивилизациски императив да се врати тоа што не е основано одземено.

Јасен е ставот на повеќето законодавства и научната фела дека „поранешните сопственици“ на одземен имот со присилни прописи, кој имот бил одземен во корист на државата, се третираат КАКО СОПСТВЕНИЦИ на кои според Уставот им се гарантира правото на сопственост и да ги уживаат сите сопствено-правни елементи вклучувајќи ја и правната заштита на сопственоста.

Исто така целта на Законот е да со денационализацијата треба подеднакво да се третираат сите поранешни сопственици, а не нивните права да се условуваат со одредени против уставни услови во конкретниот случај со „условот државјанство“.

Од горната анализа произлегува дека со вториот услов кој Законот го предвидел во ставот 2 во членот 11, а се однесува на државјанството на барателот, делумно се постигнал ефектот во остварувањето на заштитата на уставноста на законските одредби во однос на еднаквата положба на барателите затоа што повторно оние лица кои не се стекнале со статус на државјанство до денот на влегувањето во сила на овој закон немале право да се јават како подносител на барањето за денационализација.

Спорната одредба: „Барател во смисла на ставот 1 на овој член (се мисли на член 11) е лице кое на денот на влегувањето во сила на овој закон е државјанин на Република Македонија“, не е уставна и законита поради што сметам дека Судот требало да го поништи во целост наведениот став. Вака ставот нема никаква Уставна подлога. Дури тогаш, со Законот за денационализација би била вистински исполнета целта, во смисла на враќање на одземениот имот на барателите (поранешен сопственик или наследник на поранешен сопственик), без притоа да се навлегувало во селекција на наследниците поврзана со моментот на стекнување на својствата наследник и државјанин како неопходни за остварување на законски признато право.

Токму целта на Законот за денационализација била имотот (или соодветен надомест за него) да биде враќен на лицата од кои бил одземен. Во прв ред, овој закон ја поставувал заштитата на сопственоста и намерата имотот да се најде повторно во рацете на лицата од кои бил одземен, односно на нивните потомци. Во самата постапка за денационализација барателот дополнително требало да ја докаже својата сопственост на

имотот и нејзиното одземање. Оспорената одредба станува конфузна и во крајна линија небулозна во моментот кога еден барател-наследник на поранешен сопственик кој поседува докази за сопственост на одземен имот не можел да поднесе барање за денационализација, само затоа што во моментот на влегување во сила на овој закон самиот тој (наследникот) немал документ за државјанство. На ваков начин се оштетуваат голем број на лица кои биле во постапка на добивање на државјанство или од кои било други причини не успеале да се здобијат со државјанство точно до прецизно дефинираниот момент-влегување во сила на Законот за денационализација, или пак не се државјани а се поранешни сопственици или пак наследници или пак истите тој статус успеале да го стекнат подоцна, но веќе биле отфрлени нивните барања за денационализација од надлежниот орган.

Од друга страна најголемиот проблем лежи во практичната примена на членот, во ситуација кога на наследникот му било признато право на денационализација од надлежен орган, а истиот не можел да поднесе барање за денационализација од причина што лично не ги исполнувал условите предвидени во Законот кои се однесуваат за државјанството. Поточно, барателот бил наследник на правото на денационализација, а правото го стекнал оригинерно од претходниот сопственик кој кумулативно ги имал исполнето двата услови: да биде претходен сопственик на земјиште и да биде државјанин на Република Македонија.

Се обидов да ги анализирам ставовите, предвидувањата на оваа проблематиката во другите држави во транзиција. Ке ги изнесам правните стојалишта за денационализација во Р. Словенија, Р. Хрватска и во Р. Србија.

Република Словенија е меѓу првите држави која пристапила кон донесување на ваков закон. *Zakon o denacionalizaciji Slovenije-Zakon o denacionalizaciji* ("Uradni list RS", br. 27/91), предвидува меѓу другото:

II. ПОГЛАВЈЕ – КОРИСНИЦИ

Член 9

„Лицата од членот 3, 4 и 5 на овој закон имаат право на денационализација, ако во тоа време нивниот имот бил национализиран и биле југословенски државјани од 9.5.1945 година и тоа државјанството е признато со закон или меѓународен договор...“

Од тука се гледа дека како корисник односно барателот на денационализација немал ограничување како во Република Македонија по основ на „државјанството“, на барателите. Секој имател на правото од де-

национализација без разлика дали е домашно или странско лице може да биде корисник односно барател. Во оваа одредба има воздигнати стандарди на уставната заштита на сопственоста, еднаквоста на лицата и почитувањето на општи прифатени норми во меѓународното право.

Во Република Србија оваа проблематика е регулирана со „Zakon o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju (Sl.Glasnik RS“ br. 72/2011, 108/2013, 142/2014, 88/2015 odluka US 95/2018),,, помеѓу другото право на важање имаат:

Право на враќање на имотот или обештетување

Член 5

Правото на отплата на имот или обештетување има:

1) „домашно физичко лице кое е поранешен сопственик на експроприраната недвижност, како и во случај на негова смрт или прогласување на починатиот - неговите правни наследници, утврдени во согласност со прописите за наследување во Република Србија и на одредбите од овој закон...“

5) „Физичко лице - странски државјанин, а во случај на изјава на неговата смрт или на негови мртви законски наследници, услов на реципроцитет...“

Ако се анализираат одредбите од Законот за денационализација на Република Србија за разлика од Словенија каде нема никакви ограничување во доменот на „државјанство на барателите,, и во Република Хрватска каде по интервентна одлука на Уставниот суд се издначени како подносител на домашни и странски лица, во Република Србија и странци стекнуваат право по основ на денационализација се врзува со условот на реципроцитет.

Од анализата на оваа проблематика и регулирање во Република Хрватска се забележува дека Република Хрватска има посебен закон за враќање на одземениот имот кој гласи „Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, (NN 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02 и 81/02).

Потоа е донесен „Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (05.07 2002 година).

Од анализата на Хрватскиот закон се гледа дека првично при донесување на законот и Република Хрватска имала одредени ограничување и не уставни одредби а особено во врска со тоа дали странци односно лица кои не се државјани на Република Хрватска можеле да поднесуваат барање за денационализација. Во првичната верзија на членот 9 од нивниот закон во став 1 се предвидувало:

"Правата според овој закон признати физичко лице - На поранешниот сопственик или неговите правни наследници од прв ред (во понатамошниот текст како претходниот сопственик), кои на денот на донесувањето на овој закон има хрватско државјанство" т.е. "... дека на денот на донесувањето на овој закон барателот требал да има хрватско државјанство" Неколку години оваа против уставна одредба била во сила се до револуционерната одлуката на Уставниот суд на Република Хрватска под бр. I-673/1996 од 21.04.1999 помеѓу другото со оваа одлука Судот повел и укинал многу одредби од наведениот закон а помеѓу другото утврдил дека и членот 9, 10, 11 што се однесуваат на странски физички и правни лица како учесници во денационализација повел постапка и подоцна ги укинал наведените одредби со што се доближил со ставот на Република Словенија.

Со одлуката Судот во врска со член 9 став 1 "на правата според овој закон признати физичко лице-на поранешниот сопственик или неговите правни наследници од прв ред (во понатамошниот текст како претходниот сопственик), кои на денот на донесувањето на овој закон има хрватско државјанство" - промени во делот кој гласи: "... кои на денот на донесувањето на овој закон имаат хрватско државјанство"; Член 11, став 1 "Странските правни и физички лица не припаѓаат на правата на овој закон" - се брише во делот кој гласи: "... физички и"; Член 11, став 2 "По исклучок на одредбите од став 1 на овој член, правата предвидени со овој закон може да се додели и на странски физички и правни лица доколку утврди меѓународни договори."

По оваа одлука на Уставниот суд на Република Хрватска се пристапи кон измена и дополнување на наведениот закон. Каде како баратели се издначиле домашните и странските лица. На странците им се овозможи со нови рокови за да можат да аплицираат кај надлежните органи за да ги остварат сопствените права од овој закон.

Хрватска не остана само со интервентна одлука за Уставниот суд од 1999 година и измени дополнувања на наведениот закон во 2002 година, напротив имаше сериозен пристап за оваа проблематика и им дозволил на странците кој полагаат право од овој закон да поднесуваат барања за денационализација. Но во практичната примена на овие измени и дополнувања од 2002 година се соочувало со одредени проблеми и тоа цели 8 години. На крајот доаѓа примена на уставните одредби, во оваа насока е револуционерната одлука донесена од страна на Управниот суд на Република Хрватска под бр. УС-7912/2003-13 од 14. 2008. Во ова пресуда по тужбата на З.Е застапуван од С.Т адвокат од Загреб против решението на Министерство за правда, управа и локална самоуправа-Управа за граѓан-

ско право, по неколку пати одбивања на барањата за признавање на правото за денационализација поради непоседување на државјанство на Р. Хрватска за време на донесување на законот, Хрватскиот Управен суд утврдил повреда на материјалното право и констатирал не применување на одлуката на Уставниот суд од 1999 година и измените на законот и се повикал на членот 9 во нов изменет облик. Оваа пресуда била потврдена и од страна на Врховниот суд на Република Хрватска со Пресуда број УЗЗ 20/08-2 „ дека Хрватска ја изедначува правната положба на поранешниот сопственик на одзементиот имот, без ОГЛЕД НА НИВНОТО ДРЖАВЈАНСТВО, А СО ШТО СЕ ВОСПОСТАВУВА РАВНОПРАВНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ ПРЕД ЗАКОНОТ.

Уставниот суд на Република Хрватска уште неколку пати го применувал горниот принцип и се повикувал на членот 9, 10 и 11 од Законот и тоа во сопствениите одлуки по предметите У-1-3890/2013 и У-1-4148/2015.

По наведените одлуки моментално во Република Хрватска по разни основи имаат аплицирано повеќе од 5.000 странци со право на стекнување на правото на сопственост како поранешни сопственици согласно со Законот за денационализација. Со пресудите се забрзуваат постапките кон странците и дека има откажување од правото на жалби по овие предмети по овие основи од страна на Државните правобранители.

Од се горе изнесеното, првичниот став на Уставниот суд на Република Македонија, со интервенција на став 1 од членот 11, и не интервенција и кон ставот 2 од истиот член (која е не уставна), дадената споредбена анализа во Република Словенија, Република Србија и особено праксата и развојот на оваа проблематика во Р. Хрватска, произлегува и мојот став дека и во Република Македонија, во согласност со принципот на континуитет државата и ред во однос на поранешна Социјалистичка Република Македонија и поранешна Социјалистичка Федеративна Република Југославија, општо прифатените прописи и други акти на тие земји, сум во очекување на донесувањето на нови закони, и во усогласувањето со нејзиниот правен систем со воспоставениот нов поредок.

Нема сомневање дека правните акти на поранешната СФР Југославија и СР Македонија за одземање на имотот се во спротивност со основните принципи и правила на човековите права споменати во Уставот.

Оттука, според мене постои непосредна уставна обврска за законски регулирање на надоместокот за одзементиот имот, односно за нејзино враќање. Постои соодветна меѓународна законска обврска на државата, меѓународното право пропишува враќање на конфискуваниот имот, односно формата, обемот и висината на имотот и разни видови на трансформации.

Поради тоа, наведената не уставна одредба (член 11 став 2 од оспорениот закон) не е во согласност со основните принципи на меѓународни договори и други меѓународни акти, како што се принципите и одредбите од: Генерални декларации за човекови права, Меѓународниот пакт за граѓански и политички права, Меѓународниот пакт за економски, социјални и културни права, Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи, Документ на Копенхагенски состанок на Конференцијата за човечка димензија на КЕБС и е во спротивност со општите принципи на еднаквост на човекот и граѓанинот, недискриминација и јавноста и фер судење.

Цитираната одредба од членот 11 став 2 не е во согласност со Уставот и тоа со член 8 став 1 алинеи 3, 6 и 11 (владеење на правото како темелна вредност на уставниот поредок, правна заштита на сопственоста и почитување на општо прифатените норми на меѓународното право), член 9 (забрана на дискриминација и еднаквост пред законот), член 29, член 30, член 31, член 50 и членот 51 од Уставот на Република Македонија.

Од друга страна општо е познато дека во пракса ниту една од земјите во транзиција кои законски ја регулираат и спроведуваат денационализацијата (во најшироката смисла на зборот) имаат односно немаат економска моќ да ги вратат сите конфискувани имоти (ако е законски и практично можно) и да се компензираат за сите последици на присвојувањето. Затоа, во сите национални закони за денационализација се појавуваат истите ограничувања (во различни степени), особено во однос на групата на барателите, имот да се плати или да се врати, такси, опсег и друго. Кај сите од нив во пошироката смисла на зборот доаѓа до повреда на нивните уставни одредби и општи прифатени норми во меѓународното право.

Свесен сум дека во сите закони (вклучувајќи го и Законот за денационализација), основните правила дека со коригирање на грешките од минатото не може да предизвикуваме нови посериозни проблеми. Сите главни одредби од Законот се резултат на компромис и соочување на спротивставени права и интереси на поранешните сопственици, сопствениците на права кои се стекнати во текот на стекнување на сопственост и економски и други интереси на државата и општеството.

Од друга страна одредбата не е во согласност и со членот 54 од Уставот во кој е утврдено дека основните слободи и права на човекот и граѓаните се однесува само на постојните субјективни уставни права (право на сопственост). Сопственост на физичко или правно лице може да биде ограничено само во смисла на член 54 од Уставот, но тоа не значи дека во законот не мо-

же да се предвиди (иднина) стекнување на сопственост под некои товари или ограничување, кога тоа е оправдано и целисходно да се заштитат интересите на трети лица лице или поради други причини. Субјективните права на сопственост (кои припаѓаат на одреден субјект) може да се ограничат само според условите од член 54 од Уставот; правото на сопственост во објективна смисла (институт на сопственост) може да подлежи на одредени ограничувања.

Уставот предвидува можност за ограничување на правата и слободите на човекот и граѓанинот. Меѓутоа, секое ограничување (дури и кога тоа е потребно и врз основа на Уставот) е исклучително право на државата, поради тоа што отстапува од општите правила на уставните слободи и права. Притоа овие ограничувања треба да се базираат не само на Уставот, туку и на принципот на пропорционалност со целта и намената на законот за да се постигне. Дека целта треба да се постигне со помалку мешање во уставните права на граѓаните (се разбира, ако ограничувања може да биде постепено). Ова правило на ограничувањата пропорционалност со цел и целта на законот да се постигне е општ уставен принцип, кој е карактеристичен за сите уставни одредби за слободите и правата на човекот и граѓанинот.

Нашиот суд согласно со наведените уставни одредби и во предметот во 1998 година, а особено во овој предмет, според мене требаше да поведе постапка за оценување на уставноста на членот 11 став 2 од наведениот закон, и да го следиме примерот на Република Хрватска, со интервентната одлука на Уставниот суд против наведениот не уставен член од овој закон, со што ќе влијаевме законодавецот да пристапи кон измена и дополнување на наведениот став, следејќи го патот на укинатата одредба од членот 11 став 1, со што ќе се изедначуваат македонски државјани во процесот на денационализација со странците.

За волја на вистината Македонија има позитивен пристап во актуелниот закон за имотите на Евреите, каде со посебна глава се регулира оваа материја. Овој пристап е за поздравување и во правец на почитување на меѓународните норми и принципите на еднаквост на учесниците во постапката и гарантирање на правото на сопственост. Но законодавецот немал ист пристап на другите масовни присилно иселени граѓани од Турска заедница во текот на 1953-60 година, а која бројка изнесувала околу 300.000 македонски-југословенски државјани-граѓани од Турска заедница (Народност) присилно иселени од своите вековни огништа. Меѓу иселениците има илјадници лица кои имале допир со законите кои се спомнуваат во овој закон со кои им се присилно одземени нивните имоти од 1945 година па и наваму. Според ова неуставна одредба која правото на

еднаквоста и правото на сопственоста на претходните сопственици и нивните наследници се врзува со условот на државјанство, илјадници луѓе се обесправени, за нив законот немал улога на рехабилитација, исправка на створената неправда и штета, туку со новиот законски/незаконски пристап се створени нови неправди, нееднаквости и тешки облици на дискриминација спротивно на одредбите од Уставот и на општи прифатени меѓународни норми.

Тргувајќи од сето погоре наведено, сметам дека со основ може да се постави прашањето за согласноста на оспорениот член 11 став 2 во целост или во делот: „на денот на влегувањето во сила на овој закон“ од Законот за денационализација („Службен весник на Република Македонија“ број 20/1998, 31/2000, 42/2003, 44/2007, 72/2010, 171/2010, 55/2013, 33/2015 и 104/2015), цитираната одредба од членот 11 став 2 не е во согласност со Уставот и тоа со член 8 став 1 алинеи 3, 6 и 11 (владеење на правото како темелна вредност на уставниот поредок, правна заштита на сопственоста и почитување на општо прифатените норми на меѓународното право), член 9 (забрана на дискриминација и еднаквост пред законот), член 29, член 30, член 31, член 50, член 51 и членот 54 од Уставот на Република Македонија и општи прифатени меѓународни норми, а согласно со член 25 став 6 од Деловникот на Судот го издвојувам своето мислење од донесеното Решение за не поведување на постапка.

15 март 2019 година
Скопје

Судија на Уставниот суд на
Република Македонија,
Сали Мурати, с.р.

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

1044.

Врз основа на член 31 став (2) точка 1 а во врска со членовите 18 став (3), 33 став (1), 34 став (1) и (4) и 35 став (1) и (2) од Изборниот законик („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/ 12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18 и 27/19), Државната изборна комисија на седницата одржана на 8.4.2019 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКИТЕ ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ ИЗБОРНИ КОМИСИИ

I. Во одлуките за формирање на општинските изборни комисији, број 08-1304/1 од 28.4.2016 година, објавени во „Службен весник на Република Македонија“,

број 84 од 30 април 2016 година, број 08-1304/3, 6.5.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 89 од 9.5.2016 година, број 08-1304/5 од 10.5.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 92 од 11.5.2017 година, број 08-2788/1 од 28.10.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 198 од 29.10.2016 година, број 08-2788/3 од 3.11.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 201 од 4.11.2016 година, број 08-2788/5 од 9.11.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 203 од 10.11.2016 година, број 08-2788/7 од 14.11.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 204 од 14.11.2016 година, број 08-2788/9 од 22.11.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 207 од 22.11.2016 година, број 08-2788/11 од 28.11.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 210 од 28.11.2016 година, број 08-2788/13 од 8.12.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 08-2788/13 од 8.12.2016 година, број 08-1608/1 од 18.8.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 113 од 18.8.2017 година, број 08-1608/3 од 22.8.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 116 од 23.8.2017 година, број 08-1608/5 од 30.8.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 120 од 1.9.2017 година, број 08-1608/7 од 6.9.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 124 од 7.9.2017 година, број 08-1608/9 од 13.9.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 127 од 13.9.2017 година, број 08-1608/11 од 20.9.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 132 од 20.9.2017 година, број 08-1608/13 од 4.10.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 142 од 5.10.2017 година, број 08-1608/15 од 10.10.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 145 од 12.10.2017 година, одлука број 08-1608/17 од 11.10.2017 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 145 од 12.10.2017 година, Заклучок број 08-1608/19 од 27.10.2017 година, објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 154 од 1.11.2017 година, број 08-1589/1 од 17.8.2018 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 154 од 20.8.2018 година, одлука број 08-1589/3 од 30.8.2018 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 160 од 30.8.2018 година, одлука број 08-498/1 од 22.2.2019 година, објавена во „Службен весник на Република Северна Маке-

донија“ број 44 од 22.2.2019 година и одлука број 08-498/3 од 12.3.2019 година, објавена во „Службен весник на Република Северна Македонија“, Државната изборна комисија решавајќи по поднесените барања за неприфаќање за извршување на должноста претседател, заменик претседател, член или заменик член во општинските изборни комисији поради здравствени или семејни причини, ги изврши следните измени и дополнувања:

1. Во составот на Општинската изборна комисија ВАЛАНДОВО членот ГОРДАНА МАТЕЕВА вработена во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов член се избира ТРАЈАНКА Ј. КОРТОВА вработена во Секретаријат за европски прашања.

2. Во составот на Општинската изборна комисија ЈЕУНОВЦЕ членот АРБЕНИТ ЗЕКИРИ вработен во Секретаријат за спроведување на рамковниот договор, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов член се избира ЕНВЕР ЗИБЕРИ вработен во Министерство за финансии.

3. Во составот на Општинската изборна комисија НЕГОТИНО членот ВАНЧО ЈАНЕВСКИ вработен во Министерство за информатичко општество и администрација, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов член се избира МИЛЕ ХАЏИСКИ вработен во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.

4. Во составот на Општинската изборна комисија ЧАИР заменик членот АЛЕКСАНДАР ДИМОВСКИ вработен во Агенција за млади и спорт, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов заменик член се избира ВЕДРАН ЈОВАНОВСКИ вработен во Државен завод за ревизија.

5. Во составот на Општинската изборна комисија ДОЈРАН заменик членот БОРЧЕ СТАМОВ вработен во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов заменик член се избира СЛОБОДАН АТАНАСОВ вработен Министерство за транспорт и врски.

6. Во Општинската изборна комисија КРУШЕВО членот АБИБЕ ИСЉАМИ КАДРИЈЕ вработена во Секретаријат за спроведување на рамковниот договор, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов член се избира НЕРТИЛА АМЕ ВЕЛИУ вработена во Секретаријат за спроведување на рамковниот договор.

7. Во составот на Општинската изборна комисија ЦЕНТАР ЖУПА заменик членот РИНОРА ДЕМА вработена во Секретаријат за европски прашања, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов заменик член се избира СЕМИРА ШАБАНИ вработена во Генерален секретаријат на Влада на РСМ.

8. Во составот на Општинската изборна комисија ВРАПЧИШТЕ заменик членот КУЈТИМЕ ФЕТАИ РА-МАДАНИ вработена Секретаријат за спроведување на рамковниот договор, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов заменик член се избира МИРЈЕТА МУАРЕМИ вработен во Секретаријат за спроведување на рамковниот договор.

9. Во Општинската изборна комисија ЃОРЧЕ ПЕТРОВ заменикот член ВИОЛЕТА ЃОРЃЕВСКА вработена во Агенција за поттикнување на развојот на земјоделството – Битола, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов заменик член се избира АНЕТА ЧУПЕСКА вработена во Управа за јавни приходи.

10. Во Општинската изборна комисија КАРПОШ членот ВЕСНА ГОЦЕВА вработена во Биро за регионален развој, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов член се избира СНЕЖАНА ДОНЕВСКА вработен во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.

11. Во Општинската изборна комисија ГОСТИВАР заменикот претседател ВЕСНА АНДРИЕВСКА вработена во Министерство за транспорт и врски, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов заменик претседател се избира ЖАКЛИНА МАРКОВСКА вработена во Биро за развој на образованието.

11. Во Општинската изборна комисија ЗЕЛЕНИКОВО членот ТРАЈАНЧО НАУМОВСКИ вработен во Министерство за финансии, СЕ РАЗРЕШУВА.

За нов член се избира ПЕРО ДИМОВСКИ вработен во Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на интернет страницата на Државна изборна комисија.

ПРАВНА ПОУКА: Против оваа одлука, согласно член 18 став 3 од Изборниот законик, лицето избрано за член на општинска изборна комисија може да поднесе барање за изземање до Државна изборна комисија, во рок од 48 часа од денот на нејзино објавување во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Доставување на барање за изземање по пошта не е дозволено.

Бр. 08-498/5
12 април 2019 година
Скопје

Државна изборна комисија
Претседател,
Оливер Деркоски, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

1045.

Врз основа на член 24 став (1) алинеја 5, а во врска со член 33 став (3) од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Македонија“ бр. 39/14, 188/14, 44/15, 193/15, 11/18 и 21/18), директорот на Агенцијата за електронски комуникации на ден 5.2.2019 година донесе

О Д Л У К А

I

Најниската висина на еднократниот надоместок за користење на радиофреквенции од радиофреквенцискиот опсег 1965-1980/2155-2170 MHz на целата територија на Република Македонија, што ќе се доделат по постапка на на јавен тендер со јавно наддавање, се утврдува на износ од 7.200,000,00 (седум милиони и двестотитни илјади) евра.

II

Највисоко понудената цена на еднократниот надоместок од точка I на оваа одлука утврдена при јавното наддавање може да се плати на три еднакви годишни последователни рати на сметка на Буџетот на Република Македонија. Плаќањето на првата рата или на целиот еднократен надоместок треба да се изврши во рок од 15 дена од денот на приемот на одлуката за избор на најповолен понудувач. Доколку плаќањето е на рати, останатите две рати ќе се платат на истиот датум во следните две години како датумот на уплатата на првата рата.

III

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“, а по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

По влегувањето во сила, оваа одлука ќе биде објавена и на веб страната на Агенцијата за електронски комуникации.

Бр. 0805-255/6
6 февруари 2019 година
Скопје

Директор на Агенцијата
за електронски комуникации,
Сашо Димитријоски, с.р.



СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија



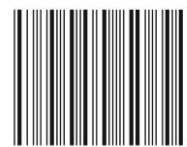
www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – Мартин Костовски
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

Претплатата за 2019 година изнесува 10.100 денари.
„Службен весник на Република Северна Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: Печатница ЕВРОПА 92 ДООЕЛ, Кочани.

ISSN 0354-1622



2019076